# Evaluatieplan ten behoeve van contractverlenging OIDOS 2025 tot en met 2027

## Aanleiding: waarom gaan we evalueren?

- In artikel 4 van de *Overeenkomst voortvloeiende uit Europese aanbesteding Breed Basisteam Jeugd en Gezin* tussen de gemeente Nijmegen en stichting OIDOS is bepaald dat uiterlijk 30 september 2024 een besluit tot verlenging moet worden genomen door het college van de overeenkomst voor de periode 2025 tot en met 2027. Aan dit besluit moet een evaluatie van de uitvoering van de overeenkomst ten grondslag liggen.
- In een brief van het college aan de gemeenteraad van 16 juni 2020 over de offerte-aanvraag Breed Basisteam Jeugd en Gezin is de volgende toezegging gedaan aan de raad: 'Voorafgaand aan elke verlenging wordt een evaluatie gehouden en voorgelegd aan de gemeenteraad.'
- De toezegging uit deze brief is op 10 januari 2024 herhaald door het college tijdens een politieke avond. Het college heeft toegezegd om voor het zomerreces een evaluatieplan te presenteren.

## Kanttekeningen/uitgangspunten

- De evaluatie gaat niet over het stelsel, maar over de uitvoering van de overeenkomst door de opdrachtnemer (en de context waarbinnen deze plaatsvindt).
- De Buurtteams Jeugd en Gezin (BJG) functioneren in een complex netwerk. De prestaties van BJG zijn contextafhankelijk; gedacht moet worden aan bijvoorbeeld contractmanagement richting zorgaanbieders, gemeentelijke beleidsontwikkeling, samenwerking met netwerkpartners, autonome maatschappelijke ontwikkelingen, etc. Daarom zal in de evaluatie ook de sturing van de gemeente als opdrachtgever van BJG onder de loep worden genomen.
- Evalueren is niet afrekenen. De gemeente en BJG zijn een langjarige relatie met elkaar aangegaan, in de wetenschap dat transformatie een complex proces is en tijd kost (dit is ook expliciet benoemd in het bestek uit 2020). De verderop genoemde onderzoeksvragen kunnen daarom niet met een eenvoudige 'ja' of 'nee' worden beantwoord. De evaluatie dient dus vooral in beeld te brengen waar de Buurtteams staan op de transformatieroute naar de einddoelen en waar nog stappen te zetten zijn. Met andere woorden: zien we de gewenste beweging richting de einddoelen en kan deze beweging versneld of versterkt worden?
- Het college is bevoegd om de overeenkomst te verlengen; de gemeenteraad kan gedurende het proces zijn ideeën en aandachtspunten meegeven.
- Er wordt een veelheid aan prestaties gevraagd van de Buurtteams, formeel gegroepeerd rondom vijf taken beschreven in het Programma van Eisen, de basis van de opdracht van BJG:
    1. Ondersteuning van jeugdigen en gezinnen met basishulp
    2. Versterken van de sociale basis
    3. Aansluiten op samenwerkingspartners
    4. Toeleiden naar aanvullende zorg
    5. Doorontwikkelen van het Nijmeegse sociaal domein op stads- en wijkniveau

  Ook bestaat het netwerk rondom jeugd en gezin uit talloze actoren. Daarom kunnen we niet 'alles' (prestaties, relaties) evalueren; er moeten keuzes worden gemaakt. Bovendien moet er een goede balans worden gevonden in het karakter van de evaluatie: niet te gedetailleerd, maar ook niet te abstract. We focussen daarom op de kernthema's uit het bestek en relateren deze aan de leidende principes (ook van de gemeenteraad, onder meer geformuleerd in de besluitvormende stukken uit 2019). Deze thema's zijn: a) basishulp, b) versterken sociale basis en c) samenwerking met belangrijke partners. De centrale vraag is hoe BJG in de afgelopen 2,5 jaar op deze gebieden heeft bijgedragen aan de toegankelijkheid, kwaliteit en betaalbaarheid van het Nijmeegse sociaal domein en hoe de werkwijze/dienstverlening zich verhoudt tot de leidende principes. Belangrijk is dat uit de evaluatie ook duidelijk wordt waar de verdere ontwikkelmogelijkheden in de komende jaren liggen. Daartoe wordt de status quo ook vergeleken met eisen die aan lokale teams/toegangen worden gesteld in de landelijke *Hervormingsagenda Jeugd*.
- We laten de evaluatie uitvoeren door een externe partij of een samenwerkingsverband van meerdere externe partijen. Deze partij kan de hieronder genoemde onderzoeksvragen verfijnen/uitwerken en een

passende onderzoeksmethode bepalen. Het model-Simons zien we als een zeer bruikbaar model c.q. perspectief om te benutten voor de evaluatie, vanwege de balans die wordt gezocht tussen waarden, kaders en randvoorwaarden, cijfers en interactie/dialoog.
- Het perspectief van jeugdigen en gezinnen en het perspectief van professionals nemen we nadrukkelijk mee in de evaluatie.
- Alle basisdocumenten en mondeling overdraagbare kennis van gemeente en BJG zijn beschikbaar voor de evaluatie. Gedacht moet worden aan kwalitatieve interviews, aanbestedingsdocumenten en bestuurlijke voorstellen, contractuele afspraken en addenda, gezamenlijke en afzonderlijke ontwikkelplannen, de jaarlijkse oordeelbrieven van de gemeente, verantwoordingsdocumenten van BJG, dashboards en rapportages. Specifiekere bronnen worden onder de evaluatiethema's genoemd (niet limitatief).

## Wat gaan we evalueren?

| **Thema/taak 1: Basishulp** |
|---|
| Ondersteunen jeugdigen en gezinnen met passende basishulp en toeleiden naar passende aanvullende zorg |
| **Vragen** |
| • Wat kunnen we zeggen over de ontwikkeling van de basishulp[1] als hulp- en ondersteuningsvorm sinds de start van de Buurtteams?<br>  ○ Zien we een verschuiving van geïndiceerde begeleiding (minder) naar basishulp (meer)?<br>  ○ Zien we al innovaties in de basishulp?<br>  ○ Zien we de Buurtteams een robuustere positie innemen als verwijzer in het jeugdnetwerk?<br>• Wordt de hulp systemisch verleend: wordt er naar het hele gezin gekeken (brede analyse en brede blik), worden oplossingen gezocht in meerdere relevante levensdomeinen?<br>• Wordt er doelgericht gewerkt, met blijvende betrokkenheid van gezinswerkers (als opdrachtgever aan/coördinator voor zorgaanbieders, als waakvlam of als regisseur indien het gezin dit niet zelf kan) en met evaluatieafspraken? Worden doelen samen met het gezin opgesteld? Worden regie en eigenaarschap door het gezin gestimuleerd?<br>• Wordt de basishulp tijdig ingezet: hoe ontwikkelen de wachttijden zich?<br>• Hoe wordt geïnvesteerd in het vakmanschap van professionals en welke ontwikkeling is hierin zichtbaar sinds de start van BJG?<br>• Hoe verloopt de samenwerking met aanvullende zorgaanbieders bij complexere problematiek c.q. de samenwerking met het Regionaal Expertiseteam (RET) en de Jeugdbeschermingstafel (JBT)?<br>• Stuurt de gemeente op een effectieve wijze op de realisatie van de doelen rondom basishulp? Hoe ziet deze sturing op BJG en op de uitvoeringscontext eruit?<br>• Wat kan er gezegd worden over de tevredenheid van jeugdigen en hun gezinnen over de basishulpverlening vanuit BJG? |
| **Leidende principes gemeenteraad** |
| Toegankelijkheid, kwaliteit, betaalbaarheid, preventie voor curatie, één gezin - één plan - één regisseur, uitvoering dichtbij leefomgeving: passende zorg zo dichtbij mogelijk, vertrouwen aan professional, kostenbewustzijn, zo min mogelijk marktwerking, datagestuurd werken |
| **Bronnen** |
| • Mondeling: gezinswerkers, MT-leden BJG, betrokken ambtenaren op basis van analyse van casussen, voorzitters RET en JBT.<br>• Schriftelijk: opleidings- en trainingsplan BJG, uitkomsten gemeentelijke cliënttevredenheidsonderzoeken, resultaten medewerkerstevredenheidsonderzoek Everybody Frank, inwoners-ervaringsonderzoek BJG, kwaliteitsrapportages BJG met name na kwaliteitstoets op gezinsplannen, documenten van de gezamenlijke projectgroep aanpak begeleiding, klachten en bezwaren |

[1] Basishulp bestaat uit: advies aan en meedenken met het gezin en daarbij proberen problemen kleiner en beheersbaar te maken (geruststellen, advies en handvatten), inzetten van informele hulp en ondersteuning (inzet 'belangrijke ander', sociale basisvoorzieningen), het zo veel mogelijk zelf begeleiden van jeugdigen en gezinnen, indicaties stellen voor maatwerkvoorzieningen (Jeugd en Wmo) indien de hulp niet zelf geboden kan worden en stimuleren van eigen regie door het gezin.

**Thema/taak 2: Sociale basis**

Versterken van de sociale basis en daarmee het opvoedkundige klimaat

**Vragen**

- Wordt gebruik gemaakt van voorliggende voorzieningen in de sociale basis?
- Wordt bijgedragen aan de versterking van de sociale basis en welke rol wordt daarin gespeeld?
- Hoe wordt geïnvesteerd in het vakmanschap van professionals en welke ontwikkeling is hierin zichtbaar sinds de start van BJG?
- Stuurt de gemeente op een effectieve wijze op de realisatie van de doelen rondom de sociale basis? Hoe ziet deze sturing op BJG en op de uitvoeringscontext eruit?

**Leidende principes gemeenteraad**

Kwaliteit, betaalbaarheid, preventie voor curatie, uitvoering dichtbij leefomgeving, kostenbewustzijn

**Bronnen**

- Mondeling: regisseurs sociaal, gezinswerkers en verantwoordelijk teamleider, kinder- en jongerenwerk Bindkracht10
- Schriftelijk: verslagen en andere documenten opgesteld onder verantwoordelijkheid gemeentelijk regisseur sociaal, kadernota *Samenwerken, samen sterker*

NB: kiezen voor twee stadsdelen (1 12-, 1 12+)

**Thema/taak 3: Samenwerking met partners**

Aansluiten op samenwerkingspartners ten behoeve van signalering, versterking van het opvoedkundige klimaat en probleemoplossend vermogen (onderwijs, huisartsen en veiligheidsnetwerk, Buurtteams Volwassenen BTV)):

- Basisscholen (belangrijke vindplaats, vaste aanwezigheid van gezinswerkers. NB: VO en MBO laten we nu buiten beschouwing omdat er geen contractuele afspraken zijn gemaakt over presentie op deze onderwijsvormen. Het is een ambitie uit het *Regioprogramma 2023-2028* om tot regionale VO-teams te komen)
- Huisartsen (grootste verwijzer in de jeugdzorg, en belangrijke verwijzer naar begeleiding)
- Veilig Thuis (belangrijke partner in het veiligheidsdomein)
- GI's (belangrijke partner in het veiligheidsdomein)
- Regieteams (belangrijke partner in het veiligheidsdomein)
- BTV (evenknie BJG bij Wmo)

**Vragen**

- Hoe verloopt de samenwerking met Nijmeegse basisscholen? Zijn de rollen en verantwoordelijkheden daarbij helder? Wordt bijgedragen aan normalisering, demedicalisering en versterking van het pedagogische klimaat door bundeling van de krachten vanuit basisondersteuning, passend onderwijs en jeugdhulp? Is er sprake van vaste contactpersonen/vaste gezichten?
- Hoe verloopt de samenwerking met huisartsenpraktijken? Zijn de rollen en verantwoordelijkheden daarbij helder? Is er sprake van vaste contactpersonen/vaste gezichten?
- Wordt invulling gegeven aan 'veiligheid als ondergrens' en is deze conform de vigerende standaarden? Hoe wordt omgegaan met de spanning tussen het vrijwillig kader van waaruit wordt geopereerd en veiligheidsvraagstukken?
- Hoe wordt geïnvesteerd in het vakmanschap van professionals en welke ontwikkeling is hierin zichtbaar sinds de start van BJG?
- Hoe verloopt de samenwerking met de veiligheidspartners Veilig Thuis, de GI's en Regieteams? Zijn de rollen en verantwoordelijkheden daarbij helder? Is er sprake van vaste contactpersonen/vaste gezichten? Hoe wordt omgegaan met de complexiteit die tekenend is voor veiligheid?
- Hoe verloopt de samenwerking met BTV? Zijn de rollen en verantwoordelijkheden daarbij helder? Is er sprake van vaste contactpersonen/vaste gezichten?
- Stuurt de gemeente op een effectieve wijze op samenwerking tussen de bovengenoemde partijen? Hoe ziet deze sturing op BJG en op de uitvoeringscontext eruit?

**Leidende principes gemeenteraad**

Kwaliteit, betaalbaarheid, toegankelijkheid, preventie voor curatie, veiligheid als ondergrens, één gezin-één plan-één regisseur, uitvoering dichtbij leefomgeving, kostenbewustzijn, vertrouwen aan professionals

**Bronnen**

- Mondeling: professionals GI's, professionals VT, schooldirecteuren en IB'ers (3 scholen), professionals SWV Stromenland, gezinswerkers/aandachtsfunctionarissen veiligheid en verantwoordelijk teamleider, huisartsen/POH's-Jeugd/NEO Huisartsenzorg, professionals Regieteams.
- Schriftelijk:
    - Visie BJG 'Regie en veiligheid in begeleiding'
    - Vastgelegde afspraken met genoemde partijen, zoals de Gelderse Verbeteragenda en het samenwerkingsconvenant gesloten tussen de koelorganisatie van huisartsen (NEO Huisartsenzorg), BJG en gemeente.
    - Samenwerking met basisscholen: mogelijk panel/enquête

## Tijdpad

| | |
|---|---|
| Evaluatieplan vastgesteld door college | 20 februari |
| Check op beschikbaarheid externe bureaus | februari |
| Technische toelichting evaluatieplan aan raad | maart |
| Offerte-aanvraag bureau(s) | Week 4 maart |
| Deadline offerte(s) | 18 maart |
| Start evaluatie | 25 maart |
| Definitieve evaluatie binnen | 31 mei |
| Interactieve sessie met de raad | Week 3 juni |
| Reactie BJG binnen | 5 juni |
| Voornemen tot verlengingsbesluit met reflectie op evaluatie in college | 25 juni |
| Voornemen tot verlengingsbesluit met reflectie op evaluatie richting raad | augustus |
| Definitief verlengingsbesluit in college | 24 september |